

Ст. Костов: ДЕТСКАТА ЛИТЕРАТУРА

Мнозина педагози-философи на чело с Жан Лок поддържат, че душата на детето е чиста книга. Каквото се напише на тая книга, това ще се чете. Този възглед колкото аргументирано поддържан от авторитетни личности в областта на възпитанието не е без противници. Последните, проучавайки въпроса в свръзка с наследствеността, поставят в колебание възпитателя. Ала на което от тия две гледища да бъдем привърженици въпроса за назначението на детската литература се налага на съвременниците ни поради своята важност за бъдещето на нацията ни.

Каквото посееш — такава ще женеш, казва народа. В права или преносна смисъл приемем тази народна мъдрост извода е един: зложем ли в крехката детска душа висши човешки добродетели, можем да отчакваме добродетелен гражданин. Оставим ли детето на произвола, не го ли отбиваме от лошото, което блазни човешката натура, защото пътя на доброто е по-дълъг и стръмен, а тоя на злото — къс и лек — детето предварително е уречено на пропадане. Тъй поставен въпроса — проблемата на детската литература е наложителна. Нам се налага да спрем на тоя толкова важен въпрос и да разгледаме какво е дала детската литература за нашето грядуще поколение.

Ясно е, че въпроса получава повече етичен характер. Бързаме да заявим, че нема да отречем какво до като нуждите на живота рушат всяка етика и най-умелото възпитание ще бъде поставено пред гранитна скала, щом нуждите на живота са в пълно противоречие с етичните норми, тъй като живста в голямото си построение е пълнен с противоречия.

Нема по-лесно от това: да кажеш, че кражбата е лошо нещо. Трудното е да премахнеш условията, които подхранят кражбите. Въобще трудно е построението на един живот, който да е чужд на престъпността.

Но кой ще построи тоя живот на идеално съжителство? Безспорно строителя ще бъде човека на бъдащето. Ако човека на миналото е бил безсилен да стори това, то си има своите исторични причини. Не е могло. Живота върви по диагонала на възможното. Ала онова което в миналото е било само смътен идеал, днес вече наличават контурите му. Човека на бъдащето се появява. И понеже тоя човек трябва да е лишен от пороците на прадедите си и да носи добродетелите на светлата бъднина — толкова повече трябва да